

1838

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Одељење за етнологију и антропологију

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Чика Љубина 18–20

11000 Београд

www.f.bg.ac.rs

Национални научни скуп: *Друштвени живот моде у Србији од 19. века до данас*

Место одржавања скупа: Филозофски факултет у Београду

Време одржавања скупа: 23–24. мај 2025.

Позив за учешће

Мода објектификује производне односе, идеологију, морал, моћ и друштвене вредности, па је интерпретација овог феномена кључна за адекватно тумачење модерног и постмодерног света. Одељење за етнологију и антропологију маја 2025. године по први пут организује научни скуп посвећен анализи модног система и пракси. Конференција има за циљ да окупи истраживаче из различитих научних области како би се на интердисциплинаран начин сагледао овај сложени феномен и одгонетнуле његове специфичности у локалној средини.

Свеобухватно разумевање модне одеће захтева проучавање њеног друштвеног живота од производње, преко дистрибуције и различитих система репрезентације до потрошње. Оно такође подразумева и поимање различитих одевних пракси, те процеса означавања и презначавања одевних предмета у току и након циклуса помодности. У Србији од 19. века до данас модни систем претрпео је бројне трансформације. Најдраматичније промене обележиле су производњу: постепено напуштање занатске израде одеће оријенталног типа, отварање модних салона по угледу на западну Европу, почеци индустријске производње одеће у првој половини 20. века и њен интензиван развој у периоду

самоуправног социјализма, пропадање великих модних предузећа у току 90-их, доминација глобалних брендова у времену постпетоктобарске транзиције – само су неке од њих. Систем дистрибуције и дисеминације модних трендова, те начини њихове рецепције и усвајања такође су се значајно променили, особито са развојем електронских медија. Потрошња се често доживљава као средство посредством којег се одвија надметање за статус и индивидуалне различитости. Док су у 19. веку модни одевни предмети били превасходно знак класне дистинкције и друштвене мобилности, глобална демократизација моде, али и успостављање социјализма на нашем простору деградирани су комуникативни потенцијал одеће као класно-слојног маркера.

Позивамо вас да својим излагањима обухватите следеће теме:

- образовање стручњака за рад у модној индустрији (оснивање и развој школа за дизајн и друге секторе у оквиру текстилне и модне индустрије, образовни програми и изазови њихове трансформације);
- дизајнирање модне одеће и дизајнер као културни медијатор (процес дизајнирања, утицај уметности на модни дизајн, балансирање између захтева тржишта и потребе за креирањем аутентичног производа, модни дизајн и идентитет, креирање аутентичности, апропријација културног наслеђа у модном дизајну, положај дизајнера у систему производње, модни дизајнер као митски диктатор стила, модни дизајнер као конструктор „паметне“ одеће);
- производња модних одевних предмета у прошлости и данас (облици производње модне одеће, укључујући и алтернативне, попут шивења одеће у кућној радиности, социјални и културни аспекти производње у занатском сектору и модној индустрији, утицај глобалног окружења на локалну производњу, мали модни произвођачи/брендови у условима глобалне конкуренције, fast fashion, slow fashion, „зелена“ производња и greenwashing, одржива мода);
- утицај модног система на немоду и друге облике одевања (интеракција европског и османског модела одевања, трансформација сеоске и градске одеће под утицајем западне моде, перцепција и значење моде у сеоском контексту, однос моде и антимоде);
- дистрибуција модне одеће у прошлости и данас (различити облици трговине текстилом и одећом, ширење мреже трговине текстилом и одећом, трговина као економски и културни медијатор између производње и потрошње, трговци као економски и културни медијатори, online трговина као нови облик пословања и канал потрошње);
- системи репрезентације моде (недеље моде, рекламе, женски и модни часописи, модне ревије, модне фотографије, ТВ емисије о моди, модни блогови, инстаграм профили и други облици репрезентације моде на друштвеним мрежама);
- мода и уметност (репрезентација моде у ликовној уметности и књижевности, позоришни и филмски костим);
- рецепција и усвајање модног тренда (процес усвајања модног тренда, утицај градских центара у ширењу моде, улога утицајних појединаца у процесу усвајања модних трендова (трендсетери, инфлуенсери и друге популарне личности, владари и њихове супруге као role модели), улога идеолошке и друге пропаганде у процесу усвајања или одбијања модних трендова);
- потрошња модне одеће (класичан и постмодеран потрошач одеће, различити облици потрошње (потрошња луксузне робе, алтернативна потрошња и сл.), шопинг туризам, потрошња и креирање идентитета – родног, класног, националног/етничког, верског, поткултурног, старосног или професионалног);

- одевне праксе (мода у свакодневном животу потрошача, праксе означавања и предназначавања одевних предмета);
- размена одеће и односи солидарности у друштву;
- биографија одбачених одевних предмета и управљање текстилним отпадом (традиционални и савремени начини управљања текстилним отпадом, преправке одеће, рециклирање и upcycling);
- музеализација моде и проблеми стварања музејских колекција.

Конференција *Друштвени живот моды у Србији од 19. века до данас* представља национални научни скуп. Излагања учесника и учесница скупа биће ограничена на 15 минута. Организатори ће прихватати индивидуалне пријаве, али је могуће назначити жељу за окупљањем у одређени панел. Могуће је предложити и одржавање промоција књига, каталога и пројеката, као и округлих столова на теме које нису обухваћене конференцијом. Котизација се не наплаћује, а учесници скупа сами носе трошак путовања и потенцијалног смештаја.

Пријава за учешће на научном скупу потребно је да садржи име и презиме учесника, академски ступањ и звање, афилијацију и кратку биографију (до 200 речи).

Апстракт дужине до 200 речи потребно је послати у дос или docx формату најкасније до 15. фебруара 2025. године на адресу drustvenizivotmode@gmail.com.

О прихватању излагања аутори ће бити обавештени до 15. марта 2025. године.

Радујемо се вашем учешћу,

Програмски одбор: др Данијела Велимировић, ванредна професорка, др Илдико Ердеи, редовна професорка, др Марија Брујић, ванредна професорка, др Игор Борозан, редовни професор, др Симона Чупић, редовна професорка, др Јелена Ђуковић, доценткиња, др Милош Рашић, научни сарадник.

Организациони одбор: др Данијела Велимировић, ванредна професорка, др Гордана Горуновић, ванредна професорка, др Јелена Ђуковић, доценткиња, др Ања Златовић, научна сарадница, Саша Ивковић, МА етнологије и антропологије.

